



DZIENNIK URZĘDOWY

WOJEWÓDZTWA WIELKOPOLSKIEGO

Poznań, dnia 14 grudnia 2017 r.

Poz. 8540

ZARZĄDZENIE ZASTĘPCZE NR KN-I.4102.27.2017.2 WOJEWODY WIELKOPOLSKIEGO

z dnia 13 grudnia 2017 r.

w sprawie nadania ulicy 27 Stycznia położonej w miejscowości Grodzisk Wielkopolski nazwy o. Józefa Maria Bocheńskiego

Na podstawie art. 6 ust. 2 ustawy z dnia 1 kwietnia 2016 r. o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki (Dz. U. z 2016 r. poz. 744 i Dz. U. z 2017 r. poz. 1389) zarządza się, co następuje:

§ 1. Ulicy 27 Stycznia położonej w miejscowości Grodzisk Wielkopolski nadaje się nazwę **o. Józefa Maria Bocheńskiego**.

§ 2. Zarządzenie zastępcze wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia w Dzienniku Urzędowym Województwa Wielkopolskiego.

Wojewoda Wielkopolski
(-) Zbigniew Hoffman

UZASADNIENIE

Zgodnie z dyspozycją art. 6 ust. 1 ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy jednostek organizacyjnych, jednostek pomocniczych gminy, budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej oraz pomniki zwanej dalej: „ustawą” obowiązujące w dniu wejścia w życie ustawy nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej, w tym dróg, ulic, mostów i placów, upamiętniające osoby, organizacje, wydarzenia lub daty symbolizujące komunizm lub inny ustrój totalitarny lub propagujące taki ustrój w inny sposób, właściwy organ jednostki samorządu terytorialnego albo związku jednostki samorządu terytorialnego lub związku metropolitalnego zmienia w terminie 12 miesięcy od dnia jej wejścia w życie. Zgodnie natomiast z art. 6 ust. 2 ustawy w przypadku niewykonania obowiązku, o którym mowa w ust. 1, wojewoda wydaje zarządzenie zastępcze, w którym nadaje nazwę zgodną z art. 1 ustawy, w terminie 3 miesięcy od dnia, w którym upłynął termin, o którym mowa w ust. 1.

W związku z tym, że ustawa weszła w życie 2 września 2016 r. właściwe organy jednostek samorządu terytorialnego utraciły z dniem 2 września br. kompetencje do dokonywania zmian nazw w oparciu o przepisy art. 6 ust. 1 niniejszej ustawy. Obowiązek nadania nazwy spoczywa w takim przypadku na wojewodzie.

Mając na uwadze, że wydanie zarządzenia zastępczego przez wojewodę wymaga opinii Instytutu Pamięci Narodowej – Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu potwierdzającej niezgodność nazwy obowiązującej w dniu wejścia w życie ustawy z art. 1 (art. 6 ust. 3 ustawy), Wojewoda Wielkopolski pismem z 18 września 2017 r. znak: KN-I.4102.9.2017.21 zwrócił się do Instytutu Pamięci Narodowej –

Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu z wnioskiem o wydanie stosownej opinii. Pismem z 3 listopada 2017 r. znak: BUW-940-234(44)/17 Dyrektor Biura Upamiętniania Walk i Męczeństwa poinformował, że w ocenie Instytutu Pamięi Narodowej - Komisji Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu nazwa ulicy 27 Stycznia w Grodzisku Wielkopolskim jako odnosząca się do konkretnych wydarzeń z roku 1945 jest niezgodna art. 1 ust. 1 ustawy. Z dołączonej do ww. pisma noty historycznej wynika, że: *„Dnia 27 Stycznia 1945 r. nastąpiło wkroczenie jednostek Armii Czerwonej do miejscowości Grodzisk Wielkopolski – obecnie w woj. wielkopolskim. Zgodnie z propagandową praktyką władz komunistycznych wydarzenie to celebrowane było – niezgodnie z faktami historycznymi – jako „dzień wyzwolenia” oraz powód do wyrażania wdzięczności społeczeństwa wobec Armii Czerwonej. Tymczasem wbrew nadziejom Polaków, oczekujących odbudowy wolnego kraju po likwidacji okupacji niemieckiej, Armia Czerwona w latach 1944 – 1945 r. stała się narzędziem ponownej aneksji niemal połowy terytorium RP do ZSRS, zniewolenia całej reszty kraju oraz budowy w nim systemu komunistycznego w pełni zależnego od władz w Moskwie. Zajęcie ziem polskich przez Armię Czerwoną zapoczątkowało zarazem nowy okres martyrologii narodu polskiego. Stacjonowanie Armii Czerwonej w Polsce po roku 1944 uniemożliwiło odbudowę niepodległej Rzeczypospolitej Polskiej i było podstawowym czynnikiem, który zapewnił funkcjonowanie państwa komunistycznego na ziemiach polskich objętych dominacją ZSRS. Waga tych faktów sprawia, iż przedmiotowa nazwa, honorująca moment wkroczenia Armii Czerwonej do wymienionej miejscowości, spełnia rolę daty symbolizującej komunizm”.*

Nazwa ulicy 27 Stycznia nie została przez gminę zmieniona w ustawowym terminie, a obowiązek jej zmiany został potwierdzony przez Instytut Pamięi Narodowej. Działający przy Wojewodzie Wielkopolskim Zespół do spraw wykonania ustawy o zakazie propagowania komunizmu lub innego ustroju totalitarnego przez nazwy budowli, obiektów i urządzeń użyteczności publicznej (zwany dalej: „Zespołem”), przedłożył organowi nadzoru nowe propozycje nazwy ulicy. Wojewoda Wielkopolski biorąc pod uwagę propozycje przedstawione przez Zespół postanowił nadać niniejszej ulicy nazwę o. Józefa Maria Bocheńskiego.

Józef Franciszek Emanuel Bocheński (imię zakonne: Innocenty Maria) (ur. 30 sierpnia 1902 w Czuszowie, zm. 8 lutego 1995 we Fryburgu) pochodził z rodziny ziemiańskiej herbu Rawicz. Był starszym bratem Adolfa Marii Bocheńskiego, Aleksandra Bocheńskiego i Olgi Zawadzkiej. Po ukończeniu gimnazjum we Lwowie (1920), jako ochotnik brał udział w wojnie polsko-bolszewickiej, walcząc w 8 Pułku Ułanów. Od 1920 r. studiował prawo na Uniwersytecie Jana Kazimierza we Lwowie, po dwóch latach przeniósł się do Poznania, gdzie przez 4 lata studiował ekonomię i ekonomię polityczną pod kierunkiem m.in. Floriana Znanieckiego i Czesława Znamierowskiego. Podczas studiów był związany z ugrupowaniami monarchistycznymi, m.in. w 1926 r. jako prezes Organizacji Młodzieży Monarchistycznej. W czasie studiów został także przyjęty do korporacji akademickiej Corona. Podczas przewrotu majowego w 1926 r. opowiedział się po stronie legalnego rządu. W tym samym roku, za namową o. Jacka Woronieckiego, wstąpił do seminarium duchownego w Poznaniu (święcenia kapłańskie otrzymał 6 lat później), a w roku następnym wstąpił do nowicjatu Zakonu Kaznodziejskiego św. Dominika. W latach 1928–1931 studiował filozofię w uniwersytecie we Fryburgu. Następnie odbył studia teologiczne w Rzymie, które ukończył z tytułem doktora. Od 1934 r. uczył logiki w Collegium Angelicum w Rzymie (w latach 1934–1940 był tam profesorem). Dwukrotnie (w 1932 i 1934) brał udział w Międzynarodowych Kongresach Tomistycznych. W czasie II wojny światowej był kapelanem Wojska Polskiego w 80. Pułku Piechoty. Podczas kampanii wrześniowej brał udział w bitwie pod Kockiem z Samodzielną Grupą Operacyjną Polesie generała Franciszka Kleeberga, a także w II Korpusie we Włoszech, gdzie brał udział m.in. w bitwie pod Monte Cassino. W latach 1964–66 był rektorem Uniwersytetu we Fryburgu. Był również kierownikiem Instytutu Europy Wschodniej (Osteuropa-Institut in Freiburg) we Fryburgu oraz redaktorem czasopisma „Studies in Soviet Thought” i serii wydawniczej „Sovietica”. Znany z niespożytej energii i niekonwencjonalnych form zachowania, mając już 70 lat, uzyskał licencję pilota. 3 maja 1987 r. został odznaczony przez władze RP na uchodźstwie Krzyżem Komandorskim Orderu Odrodzenia Polski. Bocheński był krytykiem marksizmu. Ściśle odróżniał myśl Marksa jako socjologa od późniejszego marksizmu-leninizmu. Za jedyną żywą cywilizację naszych czasów uważał cywilizację europejską, która opiera się na trzech fundamentach: 1) greckim stosunku do czystej formy; 2) rzymskim stosunku do społeczeństwa (w głównej mierze na ten czynnik składa się prawo rzymskie); 3) judeochrześcijańskim podejściu do spraw egzystencjalnych. Bezkompromisowo ganił intelektualistów kolaborujących z komunizmem (nazywał ich „zgniłkami”, przy czym jak sam podkreślał, że jest to stwierdzenie naukowe, oznaczające ludzi, którzy nie wierzą w prawdę oraz są produktem rozkładającego się społeczeństwa), a po 1989 r. domagał się nie tylko konsekwentnej dekomunizacji, ale również eliminacji z życia politycznego „lizusów, ludzi bez charakteru, bez kręgosłupa”.

W latach 1955–1956 uczestniczył w procesie Komunistycznej Partii Niemiec, który toczył się przed Trybunałem Konstytucyjnym w Karlsruhe.

Sylwetka o. Józefa Maria Bocheńskiego zasługuje na wyeksponowanie poprzez nadanie ulicy nazwy o. Józefa Maria Bocheńskiego. Podkreślenia wymaga, że nazwa ulicy (o. Józefa Maria Bocheńskiego) nie narusza dyspozycji art. 1 ustawy.

Biorąc pod uwagę powyższe wydanie zarządzenia jest konieczne i uzasadnione.

POUCZENIE Niniejsze zarządzenie zastępcze może być zaskarżone do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Poznaniu z powodu niezgodności z prawem w terminie 30 dni od daty jego doręczenia, za pośrednictwem Wojewody Wielkopolskiego.